

Per Rydén: Carl David af Wirsén

Carl David af Wirsén utsågs till Svenska Akademiens ständige sekreterare under pågående *Giftas*-rättegång. Han skapade sig i symbios med kung Oscar II positionen som den strängaste granskaren av den nya litteraturen. I det ingick att som kritiker stå för bedömningen i två tidningar, *Post- och Inrikes Tidningar* och *Vårt Land*. Vid 1890-talets mitt var han dock illa ute också i Akademien. Men i början av 1897 tog han skickligt tillvara på Alfred Nobels erbjudande att dela ut pris bland all världens författare. Hans revanschsträvan blev en stark drivkraft för att vinna tillbaka en majoritet. Genom att han ända sedan början av 1880-talet ägnat så stor del av sin kritik åt utländsk litteratur, särskilt i Akademiens egen tidning, var han sällsynt väl skickad för uppgiften. Han kom därmed att spela en avgörande roll för Nobelpriset i litteratur. Det var likaså ett uttryck för den expansiva hållning som han verkat för i Akademien. Den 1700-talsinstitution vars fortlevnad han varit nära att riskera, kom därmed att bli en viktig faktor i 1900-talets litterära kultur. Den efterblivna och av konflikter drabbade institutionen inledde en ny era som även i internationellt perspektiv framstår som början på en modern prisindustri.

Carl David af Wirsén skulle på nytt mista det mesta. Men hans insats sätter fortfarande spår. Han hör till de framgångsrika och lärorika förlorarna.

Kartläggningen av Wirséns insats sker i två steg. I mars 2010 publiceras en bred värderingsbiografi över mannen och hans omgivning under titeln *Den framgångsrike förloraren*.

Mot den fonden avser Rydén sedan att urskilja hans roll för utvecklandet av det särskilda uppdraget från det att Nobels testamente blev bekant i januari 1897 till den ständige sekreterarens död 1912. Den uppsatsen ska ingå i samlingsvolymen *Det särskilda uppdraget* som planeras till år 2011.